

ผลการให้ทันตสุขศึกษาผ่านการสอนแปรงฟันแบบแห้งด้วยวิธีมอดิไฟด์แบสในผู้สูงอายุ บ้านพุทธรักษา ตำบลโคกก่ง อำเภอชานุมาน จังหวัดอำนาจเจริญ

นางสาวหทัยา จำปาหอม รพ.สต.พุทธรักษา

การวิจัยแบบกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความรู้ ทักษะการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุบ้านพุทธรักษา 2) เพื่อเปรียบเทียบผลการตรวจวัดคราบจุลินทรีย์และทักษะการแปรงฟันของผู้สูงอายุบ้านพุทธรักษา กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป จากการพิจารณาที่มีลักษณะเป็นผู้นำและศักยภาพที่สามารถนำความรู้ไปต่อยอดได้โดยพิจารณาจากผลงานของชมรมผู้สูงอายุในตำบลบ้านพุทธรักษา จำนวน 40 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและแบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมทันตสุขศึกษา เรื่องโรคปริทันต์และโรคฟันผุ ใช้แบบบันทึกปริมาณแผ่นคราบจุลินทรีย์เพื่อหา ระดับความสะอาดในช่องปาก และใช้แบบบันทึกทักษะการแปรงฟันเพื่อหา ระดับทักษะการแปรงฟันของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนาและสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ Paired sample t – test และ independent sample t – test ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

ผลการศึกษา พบว่า ภายหลังจากได้รับโปรแกรมทันตสุขศึกษาโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีความสัมพันธ์ของความรู้ ทักษะ และพฤติกรรม (KAP) พบว่า คะแนนเฉลี่ยระดับความรู้และทัศนคติสูงกว่าก่อนได้รับโปรแกรมทันตสุขศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ($p < 0.001$) แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างได้รับความรู้และสามารถนำมาทำแบบทดสอบได้คะแนนเพิ่มมากขึ้นจากก่อนการเข้าร่วมโปรแกรม เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างได้รับโปรแกรม ทันตสุขศึกษาโดยการให้ความรู้โดยการอธิบายพร้อมบอร์ดให้ความรู้ กิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ค่าเฉลี่ยของคราบจุลินทรีย์ พบว่า หลังเข้าร่วมโปรแกรมทันตสุขศึกษาลดลง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทักษะการแปรงฟัน พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังเข้าร่วมโปรแกรมทันตสุขศึกษาเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) เนื่องจากการใช้กิจกรรมที่ส่งเสริมการรักษาความสะอาดของฟัน ประกอบด้วย กิจกรรมฝึกทักษะ ซึ่งทำให้ผู้สูงอายุมีทักษะในการเลือกแปรงสีฟันและยาสีฟันที่เหมาะสมมีทักษะในการแปรงฟัน จึงทำให้แปรงฟันได้อย่างมีประสิทธิภาพจนมีความสะอาดของฟัน ซึ่งการที่บุคคลเชื่อว่าตนสามารถปฏิบัติตามคำแนะนำนั้นได้ ดังนั้นควรมีการจัดกิจกรรม และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของการแปรงฟันแห้งในสื่อต่างๆให้เข้าถึงชุมชนมากกว่านี้

คำสำคัญ : โปรแกรมทันตสุขศึกษา, ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรม, ผู้สูงอายุ